

WZÓR

RAPORT Z WIZYTACJI **(powtórna ocena programowa - profil praktyczny)**

**dokonanej w dniu 18 grudnia 2020 r. na kierunku pedagogika
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
w filii w Wyszkowie Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. Elżbieta Osewska- członek PKA

członkowie:

dr hab. Anna Fidelus - członek PKA

Katarzyna Nowak – sekretarz zespołu oceniającego

Część I: Zarzuty wymienione w uchwale nr 47/2019 Prezydium PKA z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie wniosku Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku pedagogika prowadzonym na Wydziale Pedagogicznym w Filii w Wyszkowie Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym:

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku pedagogika prowadzonym na Wydziale Pedagogicznym w Filii w Wyszkowie Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany oceny warunkowej wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 712/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 listopada 2018 r.

Warunkową ocenę programową uzasadniają zastrzeżenia dotyczące:

1. Kryterium nr 1: Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni otrzymało ocenę „zadowalającą”, ponieważ:

Budzi zastrzeżenie ograniczona realizacja przez pracowników Wydziału prac badawczo- rozwojowych oraz wpływ tych prac na kształtowanie koncepcji, programu i treści kształcenia na kierunku „pedagogika”.

Ponadto nieprawidłowo zostały określone kierunkowe efekty kształcenia, bowiem nie uwzględniają wszystkich prowadzonych w ramach kierunku specjalności, a student kończący edukację w ramach danej specjalności powinien osiągnąć wszystkie zaplanowane kierunkowe efekty kształcenia.

Po przedstawieniu wyjaśnień przez Uczelnię, Prezydium PKA podtrzymało swoje stanowisko, co do pierwszej części zarzutu. W ocenie Prezydium PKA Uczelnia przedstawiła natomiast informacje, które pozwalają na przyjęcie, że usunięte zostały wady określenia kierunkowych i specjalnościowych efektów kształcenia.

2. Kryterium nr 2: Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia otrzymało ocenę „zadowalającą”, bowiem:

Występują znaczące dysproporcje między godzinami zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów, a godzinami przeznaczonymi na pracę własną studenta. W programie studiów zajęciom kontaktowym przyporządkowano tylko 76 ECTS. Wpływa to w sposób negatywny na zaangażowanie i aktywizację studentów w czasie zajęć, a także nieprzygotowanie studentów do zaliczania przedmiotów przy użyciu innych niż klasyczne metody weryfikacji (egzaminy i zaliczenia ustne, projekty itp.).

Stwierdzono istotne uchybienia w procedurze i praktyce procesu dyplomowania. Prace dyplomowe mają liczne błędy metodologiczne i merytoryczne, a oceny niektórych z nich, np. *Tajne nauczanie w powiecie pułtuskim i wyszkowskim w czasie II wojny światowej*, *Wpływ wiary lub jej braku na styl wychowania*, *Proces komunikacji pomiędzy nauczycielem, a uczniem z autyzmem w wieku wczesnoszkolnym*, są zawyżone.

Po przedstawieniu wyjaśnień przez Uczelnię, Prezydium PKA uznało, iż sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

3. Kryterium: Umiędzynarodowienie procesu kształcenia otrzymało ocenę „zadowalającą”, ponieważ:

Prezydium PKA stwierdza, iż wymiana akademicka z ośrodkami zagranicznymi jest niedostateczna, pomimo że studenci i pracownicy mają możliwość uczestniczenia w wymianach międzynarodowych, w ramach programu Erasmus+. Słabą stroną jest niewielka liczba zagranicznych wyjazdów konferencyjnych i badawczych pracowników Wydziału, a także brak wykorzystania zagranicznych wzorców w procesie dydaktycznym. W programie studiów brakuje zajęć prowadzonych w językach obcych, w tym przez zagranicznych nauczycieli akademickich albo we współpracy z zagranicznymi instytucjami, oraz zajęć skierowanych do studentów zagranicznych.

Po przedstawieniu wyjaśnień przez Uczelnię, Prezydium PKA uznało, że zarzut stał się bezprzedmiotowy.

Część II: Ocena efektów działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zastrzeżeń i zarzutów wymienionych w części I – należy przedstawić podjęte przez jednostkę działania naprawcze oraz ocenić ich skuteczność

Kryterium nr 1: Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

Pierwszym przedmiotem analizy zespołu ocenianego było sprawdzenie zgodności realizowanych przez pracowników Jednostki prac badawczo-rozwojowych z kierunkiem pedagogika i jego specjalnościami oraz ich wpływu na kształtowanie koncepcji, programu i treści kształcenia na kierunku pedagogika.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika są zatrudniani przez Uczelnię zarówno na etatach badawczo-dydaktycznych, jak i dydaktycznych. Analiza wykazu prac badawczo-rozwojowych wskazuje na fakt, że osoby, którym w bieżącym roku akademickim (2020/2021) powierzono funkcję promotora, to w większości osoby prowadzące badania naukowe i publikujące wyniki swoich badań. Jako przykłady publikacji, które mają odniesienie w programach studiów oraz są wykorzystywane w pracach licencjackich można wymienić: *Kompetencje uczniów klas trzecich płockich szkół podstawowych. Diagnoza edukacyjna; Źródła relacji ojca z dzieckiem w środowisku wiejskim*. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku pedagogika prowadzą także badania w następujących obszarach, które wiążą się bezpośrednio z programem studiów: badania dotyczące problematyki specjalnych potrzeb edukacyjnych, specyficznych trudności w uczeniu się oraz polityki oświatowej, edukacji włączającej i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, badania nad stymulowaniem rozwoju dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. Podejmowane przez nauczycieli akademickich badania wpłynęły na zmiany programu studiów, m. in. przez wprowadzenie przedmiotów specjalnościowych: *trening umiejętności wychowawczych, warsztat pracy z rodziną, diagnozowanie w procesie opiekuńczo-wychowawczym i terapeutycznym, współczesne problemy cywilizacyjne oraz subkultury młodzieżowe*. Dokonano zmian treści m.in. przedmiotów: *patologie społeczne, profilaktyka społeczna, pedagogika resocjalizacyjna*. Daje to podstawę do stwierdzenia znaczącej i korzystnej zmiany w zakresie jakości badań naukowych prowadzonych przez pracowników oraz ich wpływu na program studiów.

Studenci kierunku pedagogika w SWPW w Płocku, Filia w Wyszkowie mają do dyspozycji bibliotekę, która jest filią głównej biblioteki uniwersyteckiej. W Uczelni działa nowoczesny system biblioteczno-informacyjny oparty o najnowszą wersję oprogramowania KOHA. W bibliotece można także skorzystać z systemu Academica, zaś na platformie WLODEK utworzono Wirtualną Bibliotekę Otwartych Zasobów. Zespół oceniający miał możliwość rozmowy z pracownikami biblioteki i przejrzania jej katalogu, w którym znajduje się większość pozycji wymienionych w kartach przedmiotów jako lektury obowiązkowe. Jeśli dana pozycja nie jest dostępna w bibliotece filii, jest sprowadzana z biblioteki głównej. Pracownicy biblioteki na bieżąco zapoznają się z proponowanymi studentom lekturami i uzupełniają zasoby biblioteki. Godziny pracy biblioteki w pełni dostosowane są do potrzeb osób studiujących, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kryterium 2 Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Po otrzymaniu decyzji PKA z dnia 7 lutego 2019 o ocenie warunkowej kierunku pedagogika już w roku akademickim 2018/2019 i później 2019/2020 Uczelnia podjęła zadanie szczegółowej analizy i weryfikacji programów studiów pod kątem zmniejszenia dysproporcji między godzinami kontaktowymi a pracą własną studenta, co przyczyniło się do wprowadzenia pozytywnych zmian. Na

kierunku pedagogika na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia liczba godzin kontaktowych wynosi obecnie w zależności od specjalności: *edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne* – 1792 godziny; *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną oraz pedagogika resocjalizacyjna* – 2184 godziny; *doradztwo zawodowe i edukacyjne* – 2192 godziny.

W programie studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia wartość punktów ECTS przypisana do zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim wynosi w zależności od specjalności od 39% do 49%.

Nastąpiła zatem znacząca zmiana polegająca na trzykrotnym zwiększeniu liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów w stosunku do sytuacji w roku akademickim 2018/2019. Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.) studia są prowadzone w formie: studiów niestacjonarnych wskazanych w uchwale senatu, w ramach których mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich.

Uczelnia wdrożyła szereg działań, których celem jest poprawienie jakości kształcenia w zakresie procesu dyplomowania. W programie studiów poza seminarium dyplomowym pojawiły się nowe przedmioty: *proseminarium dyplomowe* (semestr 5), *projekt pedagogiczny* (semestr 5 i 6), *metodologia badań pedagogicznych z elementami statystyki* (semestr 4). *Proseminarium* jest przedmiotem ogólnouniwersyteckim, podczas którego studenci poznają zasady przygotowania pracy dyplomowej, przygotowania aparatu naukowego a także znaczenia samodzielności w przygotowaniu pracy licencjackiej. *Projekt pedagogiczny* to zajęcia umożliwiające studentom przygotowanie grupowego projektu badawczo-praktycznego na wybrany przez siebie temat. Często jest on związany z tematem projektu licencjackiego, co pozwala studentom na praktyczne zapoznanie się z problemami w interesującym ich polu badawczym. Niniejsze zajęcia są także okazją do wielokrotnego kontaktu z osobą prowadzącą zajęcia, która towarzyszy projektowi na każdym z etapów jego powstawania. Na prośbę zespołu oceniającego Władze Kolegium przedstawiły także wykaz przykładowych narzędzi diagnozy pedagogicznej, z którymi studenci zapoznają się na zajęciach, a które mogą być następnie wykorzystane w badaniach w ramach prac licencjackich.

Promotorzy prac licencjackich podejmują starania, aby prace miały charakter praktyczny, ale jednocześnie pozwalały studentom na wykazanie się umiejętnością samodzielnego analizowania i wnioskowania w rozwiązywaniu problemów naukowych. Podjęmą także działania podnoszące ich własne kompetencje – w Kolegium organizowane są regularne konsultacje promotorów z samodzielnymi pracownikami naukowymi, w czasie których dyskutowane są kwestie metodologiczne (zespół oceniający otrzymał protokół dokumentujący spotkanie z 4 grudnia 2020 r.). Tematy prac dyplomowych zatwierdzane są przez Komisję, w której pracują samodzielni pracownicy naukowci. Udzielają oni szczegółowych wskazówek metodologicznych promotorom. Na wniosek zespołu oceniającego otrzymano nie tylko wykaz tematów prac przedłożonych w czerwcu i wrześniu 2020, ale także tematów zatwierdzonych do realizacji w bieżącym roku akademickim. Tematy sformułowane są w większości poprawnie, a uwagę zwraca ich praktyczny i regionalny charakter – planowane badania empiryczne odbędą się w instytucjach edukacyjnych regionu, co stwarza możliwość poznania potrzeb i możliwości uczniów w rzadko badanych środowiskach. Kilka prac ma także charakter aplikacyjny – przygotowane pod kierunkiem promotorów autorskie programy edukacyjne i wychowawcze dają szansę na skuteczne wspieranie szkół i przedszkoli przez ocenianą

Uczelnię Wyższą. Władze Uczelni mają wysoką świadomość znaczenia funkcjonowania kierunku pedagogika w Wyszkanie i znaczenia kierunku pedagogika dla podnoszenia kapitału społecznego miasta i regionu – podkreślono to kilkakrotnie w czasie spotkań z zespołem oceniającym. W Kolegium podjęto także decyzję, aby recenzentami prac dyplomowych (w sytuacji, kiedy ich promotorem jest pracownik niesamodzielny), byli samodzielni pracownicy naukowcy. Oceny analizowanych prac są zazwyczaj poprawnie wystawione, choć zdarzają się oceny nieznacznie zawyżone. Uwagi zawarte w recenzjach wskazują na wysokie oczekiwania Uczelni wobec przygotowywanych prac dyplomowych. Treść recenzji jest następnie analizowana przez zespół promotorów, co stwarza okazję do podnoszenia jakości warsztatu promotorskiego. Kwestią do rozstrzygnięcia przez Władze Kolegium staje się lepsze przygotowanie promotorów do pełnienia funkcji opiekuna pracy dyplomowej oraz zakres obciążenia samodzielnych pracowników naukowych pracami recenzyjnymi, bowiem w krótkim czasie są oni obligowani do zrecenzowania kilkudziesięciu prac.

Część III: Informacje o pozostałych zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, jakie zaistniały w okresie między przeprowadzeniem przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej uchwałą wymienioną w części I, a otrzymaniem zawiadomienia o powtórnej ocenie jakości kształcenia oraz ocena zasadności i skutków ich wprowadzenia

W roku akademickim 2019/2020 dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Uczelni, które dotyczyły również kierunku pedagogika. 1 października 2019 r. utworzono Kolegium Studiów Pedagogicznych i Wychowania Fizycznego, które zastąpiło Wydziały Pedagogiczne w Płocku oraz w filiach w Wyszkanie i Łławie oraz Wydział Wychowania Fizycznego w Płocku. Dziekanem nowej jednostki organizacyjnej została dr hab. Małgorzata Kamińska, prof. SWPW która w styczniu 2020 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego.

Uczelnia wzmocniła współpracę międzynarodową poprzez udział w międzynarodowej konferencji na Ukrainie zorganizowanej przez Kijowski Uniwersytet im. Borysa Grinczenki w dniach 24-27 kwietnia 2019 r. Efektem spotkań z przedstawicielami nauk pedagogicznych Ukrainy było podpisanie umowy o współpracy między Narodową Akademią Nauk Pedagogicznych Ukrainy i Szkołą Wyższą im. Pawła Włodkowica w Płocku. 14 maja 2020 r. odbyło się webinarium Nowa dydaktyka zorganizowane przez Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. K. D. Uszyńskiego w Jarosławiu (Federacja Rosyjska).

Na Uczelni funkcjonuje Studium Kształcenia na Odległość, a materiały dla studentów zamieszczane są na platformie WLODEK, opartej na systemie MOODLE. Już w marcu 2020 r. zaproponowano pracownikom szkolenia z zakresu kształcenia zdalnego (np. Kształcenie synchroniczne w edukacji na odległość, Ocenianie w edukacji na odległość). Dokonano także oceny uwag i komentarzy studentów dotyczących kształcenia zdalnego i przedyskutowano je na spotkaniu z pracownikami. W efekcie postulatów studentów zwiększono liczbę zajęć synchronicznych i poddano dyskusji zakres materiałów i prac zaliczeniowych przekazywanych studentom w sposób asynchroniczny. Platforma jest obsługiwana przez Studium Kształcenia na Odległość. Studenci mają dostęp do treści wykładów, prezentacji multimedialnych, fragmentów literatury przedmiotu, a także ilustracji i linków do materiałów wizualnych. Platforma ma charakter interaktywny, studenci są zachęceni do wzajemnej wymiany poglądów oraz materiałów między sobą (np. literatury pomocnej w przygotowaniu projektów praktycznych). Na zakończenie prawie każdego modułu przygotowano także testy sprawdzające wiedzę studentów – do samodzielnego wykonania. Zauważono dużą dbałość o

zachowanie przepisów dotyczących praw autorskich – ilustracje i inne materiały opatrzone są linkami odnoszącymi do stron źródłowych. Wykładowcy korzystają jedynie z materiałów wizualnych możliwych do pobrania w ramach tzw. otwartego dostępu.

Część IV: Podsumowanie – zawierające wnioski dotyczące skuteczności i kompleksowości wprowadzonych zmian

Informacje zawarte w raporcie z działań naprawczych oraz pozyskane w trakcie wizytacji pozwalają ocenić, iż wszystkie zastrzeżenia sformułowane przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w Uchwale Nr 47/2019 Prezydium PKA z dnia z 7 lutego 2019 r. zostały uwzględnione. W ocenianym okresie podjęto intensywne działania naprawcze związane z realizacją prac badawczo-rozwojowych przez pracowników ocenianej jednostki oraz wzmocnieniem ich wpływu na kształtowanie koncepcji, programu i treści kształcenia na kierunku pedagogika, zniwelowano dysproporcje między godzinami z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów a godzinami przeznaczonymi na pracę własną studenta, a także udoskonalono procedurę dyplomowania. Na uwagę zasługuje podjęty proces wnikliwej analizy tematów prac dyplomowych, metodologii badań oraz obszaru prowadzonych badań. Jednak należy wskazać na fakt, że wprowadzane zamiany dotyczące procesu dyplomowania są stopniowo wdrażane, zatem nie są jeszcze potwierdzone jakością prac dyplomowych przygotowanych przed ich zastosowaniem.

Kolegium Studiów Pedagogicznych i Wychowania Fizycznego w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku Filia w Wyszku wprowadziło działania, narzędzia i procedury zmierzające do osiągnięcia wysokiego poziomu jakości kształcenia w ważnych dla funkcjonowania kryteriach: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią Uczelni jak również program kształcenia i możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Podjęte przez Jednostkę działania naprawcze upoważniają do sformułowania wniosku o zmianę oceny z warunkowej na pozytywną.

1. Ogólna ocena spełnienia kryteriów powtórnej oceny programowej

Kryterium¹	Ocena stopnia spełnienia kryterium uzasadniająca wydanie oceny warunkowej² Zadowolająca/ Częściowa	Ocena stopnia spełnienia kryterium po powtórnej ocenie programowej² Wyróżniająca/W pełni /Zadowolająca/ Częściowa/Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	Zadowolająca	W pełni

¹ Należy podać ocenę stopnia spełnienia jedynie tych kryteriów, które uzasadniały wydanie oceny warunkowej.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Zadowalająca	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia		
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia		
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia		
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia		
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia		
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia		